საქართველოს კომუნისტური პარტია (ბოლშევიკებისა.)

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კომუნისტი

შაბათი, 27 ნოემბერი 1920 წ.

რედაქცია და კანტორა [illegible]

ფასი 10 მან.

№ 105 ყოველდღიური ორგანო საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და ტფილისის კომიტეტებისა. № 105

რკინისგზელთა ყრილობა

რკინისგზელთა ყრილობა გადაიდო განუსაზღვრელ დრომდი და მაშასადამე განუსაზღვრელ დრომდი დარჩება თავის ალაგას რკინის გზის ცენტრალური კომიტეტი, რომელიც უმთავრესი პასუხისმგებელია ყველა იმ დაუდევრობა უწესრიგობა-ბოროტმოქმედებაში, რომელსაც ასე ფართოთ აქვს ადგილი მთელ რკინის გზაზე. ჩვენ უკვე გამოვაქვეყნეთ სამარცხვინო ამბები, რომელსაც ადგილი ჰქონდა რკინის გზის სასურსათო კომიტეტის მოქმედებაში. რკინის გზის კომიტეტი, ის რომ თავის ადგილზე იდგეს და უბრალო რიგიანობის გრძნობა ოდნავათ მაინც მოეპოვებოდეს, საგანგებოთ უნდა იწვევდეს ამ ამბების გამო რკინისგზელთა ყრილობას, რომელიც უმაღლესი მსაჯულია ყველა დამნაშავე და საეჭვო პირების ნამოქმედარისა. ნაცვლად ამისა, უკვე დანიშნულ ყრილობას, რომელიც სულ რამოდენიმე დღეში უნდა მოწვეულიყო, განუსაზღვრელ დრომდი სდებენ და ამით თავიდან იცილებენ მოსალოდნელ მსჯავრს.

ჭკვიანური ნაბიჯია რკინის გზის კომიტეტის მხრით, რომელიც ყრილობის გადადებით ცდილობს დროებით მაინც საქმე მიაფუჩეჩოს და უკეთესი დრო და ამინდი შეურჩიოს მომავალ ყრილობას. კომიტეტი ფიქრობს, რომ ამ განუსაზღვრელ დროში რკინის გზის მშრომელ მასსას გადაავიწყდება კომიტეტის „ღვაწლი" და „დამსახურება", რომელიც მას მიუძღვის ხაშურის და სამტრედიის მუშების მიმართ, კიკაბიძის საქმეში, თვით რკინის გზის სასურსათო კომიტეტის პანამაში და მრავალ სხვა გამოქვეყნებულ და გამოსაქვეყნებელ მოღვაწეობაში.

ასეთი იმედი, საუბედუროთ, საფუძველს არ არის მოკლებული. მთელი პრესა წინასწარ შეთანხმებული დუმილით ხვდება იმ სამარცხვინო ფაქტებს, რომლებიც ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე გამოქვეყნდა სასურსათო კომიტეტის საქმიანობის შესახებ და რომლებიც შიგ ცხვირპირში სცხებენ რკინის გზის კომიტეტს, როგორც მუშათა ინტერესების ღირს წარმომადგენელს და დამცველს. პრესის ასეთი საზიზღარი ქცევა პირველი ამბავი არ არის ჩვენს ცხოვრებაში და ის კიდეც რომ ალაპარაკდეს, მთელ ძალღონეს ამ ამბების მიფუჩეჩებას მოანდომებს და არა მათ სააშკარაოზე გამოტანას. ის გარემოება, რომ ჩვენი მკითხველი ყოველ მხრიდან ალყა-შემორტყმულია ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტური გაზეთებით, კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს, რომ რკინის გზის კომიტეტმა ყრილობის გადადებით თავისი შერყეული მდგომარეობა ერთხელ კიდევ გამოასწოროს.

ასეთია საქმის ვითარება და ამას ანგარიში უნდა გაუწიოს თვით რკინის გზის მუშათა მასსამ, მისმა ძირებმა. ისინი უნდა მიხვდნენ, რომ არავითარი მომიზეზება არ ამართლებს ყრილობის გადადებას და მობილიზაცია, „აქტიურ მუშაკების" ფრონტზე გაწვევა ისევე ვერ შეუშლის ხელს ყრილობის მოწვევას, როგორც იგი ვერ შეაფერხებს თვით რკინის გზის წესიერად მოძრაობას. „აქტიური მუშაკების" ადგილს ახალი პირები იჭერენ და თუ რკინის გზის ტეხნიკურ საქმეს ამით არა უშავდება რა, მით უფრო არაფერი წახდება, რომ რამდენიმე დღე-რამდენიმე „აქტიური" მუშაკი მოსცდეს ისეთი ღრმა მნიშვნელოვანი საქმისათვის, როგორიც არის დღევანდელ პირობებში ყრილობა.

მოითხოვეთ ყრილობის მოწვევა, მოითხოვეთ მისი ვადის ხელახლა დანიშვნა. აიძულეთ ზედანაწილები, რომ ანგარიში გაუწიონ ძირებს!

ადგილობრივი პრესა

ბათუმი და მესაკუთრული ფსიხოლოგია

ბათუმის საკითხის გარშემო „ერთობა"—„ბორბა" ახლა თითონ იჩენენ იმ ნერვიულობას, რომელსაც ჩვენ გვაკიჟინებენ. ისინი ამ კითხვას წვრილი მესაკუთრის თვალით უყურებენ. მესაკუთრე ფიქრობს: ნივთი ჩემია და მაშასადამე, რაცა მინდა, იმას მოვუმოქმედებ; მინდა, კარგათ გამოვიყენებ, მინდა—ცუდათ; შემიძლია სულაც მოვსპო ეს ჩემი საკუთრება და ამაში არავის დავა არა აქვს. ასეთი არის ბურჟუაზიული უფლების უმნიშვნელოვანესი დოგმე სებუდება—კერძო საკუთრება. მაგრამ აბსოლიუტური არა არის რა ამ ქვეყნად და ჩვენ ვიცით, რომ ეს უფლება გვარიანად შეზღუდულ-შეკრეჭილია მესაკუთრის საზარალოთ. მაგ. მესაკუთრემ ყანაზე გასასვლელი გზა უნდა მისცეს მეზობელს; მან თავის მამულიდან მიმდინარე წყალი იმ გზით უნდა ადინოს, როგორათაც ის ბუნებრივათ მიდის; მან მიჯნაზე ამოსული ხეხილით მეზობელიც უნდა ასარგებლოს და ან წაჰკრას მას სხვისი ყანის დამჩრდილავი ტოტები. ეს და სხვა ამ გვარი შეზღუდვანი, რომლებსაც სერვიტუტებს ეძახიან, ფარგლებს აკვეცავენ მესაკუთრის აბსოლიუტურ უფლებას, მაგრამ ის იძულებულია შეურიგდეს ამ გარემოებას. საერთაშორისო უფლების დარგშიაც დიდი ადგილი აქვს წვრილ მესაკ. იდეოლოგიებს. ბათუმი ჩემია,—ამბობს „ერთობა-ბორბა" და არავის უფლება არა აქვს მისი არც დაპყრობის და არც დაცვის. მართლაც ეს შეხედულობა სამართლიანია, თუ არ გავსცილდებით წვრილ-ბურჟუაზიულ შეხედულობას, რომლის მიხედვით ბათუმის დღევანდელ მესაკუთრეს უფლება აქვს უნდა ააშენოს ბათუმი და უნდა დააქციოს. მაგრამ ამ ქვეყნად ამ მესაკუთრის ინტერესებს გარეთ არსებობს მსოფლიო ინტერესებიც, რომელთაც თავისი გზა და კვალი აქვთ და რომელთაგან ზოგნი არღვევენ მესაკუთრის ვიწრო ინტერესს და ზოგნიც ეთანხმებიან და იცავენ მას. განა ცეცხლ-წაკიდებული სახლის პატრონი შეუშლის მეზობელს ხელს ცეცხლის დაქრობაში იმ მოსაზრებით, რომ სახლი ჩემია და რას ზარალობ თუ დაიწვის, შენ კი ჩემ სახლთან რა გესაქმება? მეზობელ სახლის პატრონს ის ესაქმება, რომ შესაძლოა ცეცხლი მის შენობაზედაც გადავიდეს და ამიტომ ის ვერ აყვება ცეცხლწაკიდებული სახლის უდარდელ პატრონს და ვერ გაიზიარებს მის ჭკუას. მას საკუთარი ინტერესი უკარნახებს თითონ ჩააქროს ცეცხლი იმ სახლში, რომლის პატრონი ამაზე რაღაც მოსაზრებით თავს არ იტკივებს.

როგორ დგას ბათუმის საკითხი? ის შესაძლოა დაიპყროს ანტანტამ და ამით შელახოს მისი მესაკუთრის—საქართველოს რესპუბლიკის ინტერესი. საბჭოთა რუსეთის ინტერესი მოითხოვს—უკუაგდოს ბათუმის დამპყრობელი და ამით დაიცვას საქართველოს ინტერესიც. „ერთობა—ბორბა" კი გაიძახიან: ჩვენმა მინისტრმა ჭანბატარაშვილმა არა იცის რა ასეთი საფრთხის შესახებ, და საბჭოთა რუსეთს რა ესაქმება. იქნებ მათ ისიც არ იცოდნენ, რომ ბათუმის დამპყრობელი ფაშები ბაქოსკენ გაითარეშებდნენ საქართველოს გზით. მაგრამ ეს ამბავი დღეს ყველამ იცის. ან კი როდის იყო, რომ არცოდნა საბუთათ გამოდგარიყოს. ან რა სავალდებულოა, რომ ბათუმის დაპყრობის განზრახვა უეჭველად მინისტრმა საბახტარაშვილმა უნდა შეიტყოს პირველად. „ერთობას" კი დაუფიქრებია—ბათუმი ჩემია და მისი ავიც და კარგიც მარტო მე უნდა მეკითხებოდესო. ის სწერს:

„კომუნისტებს რომ მოსკოვის ყოველ ცხვირის დაცემინებაზე საპროვოკაციო წერილების წერა არა ქონდეთ ხელობათ აღებული, მათი გონება მიხვდებოდა, რომ საქართველო არავის არ მიიღებს ბათუმის დამცველათაც კი, თუ წინასწარ ამის თანხმობა არ ექნა საქართველოსაგან. ეს ნიშნავს, მოქალაქე კომუნისტებო, იმას, რომ თუ მოსკოვის დიპლომატ ჩიჩერინს მართლა ქონდა სურვილი ბათუმი დაეცვა საქართველოსთვის, იგი ჯერ ამის შესახებ საქართველოს უნდა შეკითხებოდა, მისთვის გაცნობებია თავისი სურვილი ამ საგანზე დახმარების გაწევისა. და არ გამოსულიყო არამკითხე დამცველათ, რადგან ესეთი არამკითხეობა უდრის სუვერენობის დარღვევას".

ეს „არამკითხეობა" მაშინ იქნებოდა, რომ რუსეთს საკუთარი ინტერესიც არა ქონდეს ბათუმის საკითხში. მარა ხომ მოგახსენებთ, რომ თუ ბათუმის დაპყრობას ადგილი ექნა, საბჭოთა რუსეთი ცხოვლათ დაინტერესებული შეიქნება მის განთავისუფლებაში და ეს არა თუ არ არღვევს საქართველოს სუვერენობას, პირიქით მას იცავს და ამტკიცებს. რუსეთი „ჯერ ამის შესახებ საქართველოს უნდა შეკითხებოდა"—ამბობს „ერთობა". მან შეკითხვაზე მეტიც ქნა და „ბორბა"-„ერთობამ" მაინც ვერ გამოარკვიეს—შესაძლოა თუ არა ინგლისმა ბათუმი დაიკავოს და ამაზე ლაპარაკს ის „პროვოკაციულ სიტყვებს" ეძახის. „ბორბა" იმასაც ამბობს, რომ ბათუმს ცოცხალი თავით არავის დავანებებთ და ამის გამო ისე გულმოსულია, რომ „ცილისმწამებლებს" გვიწოდებს, რაკი მასავით აბსოლიუტურ ჭეშმარიტებათ არ მიგვაჩნია ეს დებულება. თქვენმა მოწყალე ღმერთმა ქნას, რომ ბათუმის დღევანდელი პატრონები მისი თავდადებული დამცველები ყოფილიყვნენ იმ საფრთხის დროს, რომელიც ამხ. ჩიჩერინის ცნობებით ამ ქალაქს თავს დასტრიალებს. ვიცოცხლოთ და მალე გავიგებთ, ვინ არის ცილისმწამებელი და ვისი ცნობებია მართალი.

* * *

მოკლას ხარი თივამ. ბეჭდვითი საქმის პროფესიონალური კავშირის კრებაზე საგრძნობი დამარცხება იგემეს მენშევიკებმა, რომლებმაც ყველა სხვა პარტიებთან ბლოკი შეკრეს და მაინც ძლივს გაუთანასწორდენ კომუნისტების ძალებს. ამის გამო გაზ. „ერთობა" ჯარს და ჯამაათს უხმობს და „ძალ-დაუზოგველ" მუშაობისკენ მოუწოდებს ჩვენს წინააღმდეგ. მაგრამ აქ ერთი გასაკვირველი ამბავი ხდება: „ერთობა"—„ბორბა" გვპირდებიან, ამ ბრძოლაში განსაკუთრებულ რაზმს არ მოვიშველიებთო. თუ უკუღმა არ უნდა გავიგოთ ეს სიტყვები, წინდაწინ შეგვიძლია ვთქვათ, რომ მბეჭდავთა მსგავს გამარჯვებას ძალიან ბევრს ვაგემებინებთ ბ-ნ მენშევიკებს სულ მოკლე ხანში და დავარწმუნებთ, რომ ბოლშევიზმიდან არ განკურნებულა ქართველი ხალხი. „ერთობის" ანგარიშით ლეგალური ბრძოლა ჩვენ თვითონ მოგვსპობს. ის სწერს:

„რაც მეტი ასპარეზი მიეცემა ბოლშევიკებს მუშათა მოძრაობაში, მით უკეთესია. ლეგალური ბრძოლა აუტანელია მათთვის. ისინი ვერ გაუძლებენ ამისთანა ბრძოლას".

რა კარგი იქნებოდა, რომ ამ მუქარას მართლა განახორციელებდნენ მენშევიკები და ლეგალურ ბრძოლას ჩვენთვის სავსებით ხელმისაწვდენს გახდიდენ. ამისთანა ბრძოლას ვერ გაუძლებთ—გვაფრთხილებენ მენშევიკები.—ნუ გენაღვლებათ, ბატონებო, ჩვენი ასეთი მომავალი; მოკლას ხარი თივამ.

საბჭოთა რუსეთის პრესა

კრიზისი დასავლეთ-ევროპის მუშათა მოძრაობაში.

როგორც მოსალოდნელი იყო, კომუნისტური ინტერნაციონალის მე-2 კონგრესი შეიქნა გამოსასვლელი პუნქტი დასავლეთ ევროპის მუშათა მოძრაობის აუცილებელი კრიზისისათვის. ამ კრიზისს მთელი მუშათა მოძრაობა გადაყავს სულ ახალ ლიანდაგზე და აყენებს მას განვითარების უმაღლეს, ახალ საფეხურზე. კონგრესმა მიიღო რეზოლიუციები არა იმიტომ, რომ ის დავიწყებიათ რამდენიმე წუთის შემდეგ. ეს ჩვეულებათ ქონდა მხოლოდ მე-2 ინტერნაციონალს. მე-2 ინტერნაციონალის გადაწყვეტილების შესახებ შეიძლება ითქვას ცოტა შეცვლილი ფრაზა: „რეზოლიუციები იმიტომ არის საჭირო, რომ ის არავინ შეასრულოსო". საერთაშორისო კომუნისტურ ორგანიზაციაში სიტყვასა და საქმეს შორის არ უნდა იყვეს არავითარი განსხვავება. და არ არის გასაკვირი, რომ კონგრესის დელეგატების „სამშობლოში" ჩასვლისას დაიწყო ფიცხელი მუშაობა პროლეტარულ აზროვნების, რამაც გამოიწვია ღრმა წინსვლა და ძალთა გადაჯგუფება. პირველ რიგში ეს ცვლილება მოხდა გერმანიის მუშათა მოძრაობაში. ამაზე ჩვენ უკვე გვქონდა წერილი. მიუხედავათ იმისა, რომ გერმანიის მემარჯვენე დამოუკიდებლები გაცხარებულ ბრძოლას აწარმოებენ „მოსკოვის პირობების" და „მოსკოვის კარნახის" წინააღმდეგ, ისინი (მემარჯვენე დამოუკიდებლები) დამარცხებას დამარცხებაზე განიცდიან. მუშათა მასსები თავის წრიდან ერეკებიან ოპორტუნისტულ ბელადებს და დამოუკიდებელ პარტიის, ამ უძლიერესს თავის წევრთა რიცხვით მთელს ევროპის მატერიკზე პარტიის წევრთა უმრავლესობა, აშკარად და დემონსტრატიულად გადმოდის კომუნისტების მხარეზე. ამით სააშკარაოზე გამოდის მთელი ის სიყალბე და [illegible] ხასიათი, რომლითაც ილაშქრებენ მემარჯვენეები მოსკოვის „ძალადობის" წინააღმდეგ. რადგან ყოველი პატიოსანი და შეგნებული ევროპის მუშა კარგათ ხედავს, რომ აქ საქმე ეხება არა „რუსულ"—ან „გერმანულ"—„აზიურ"—ან „ევროპიულ"—„მოსკოვის"—ან „ბერლინის" პროლეტარიატის მოძრაობის მეთოდს, არამედ აქ ლაპარაკია მუშათა პარტიის შორის პროლეტარულ და ბურჟუაზიულ მიმდინარეობებზე ბრძოლაში. მოსკოვი თუ ბერლინი—ეს იგივეა—ლიბკნეხტთან, თუ შეიდემან კაუცკისთან ერთად, ეს იგივეა—პროლეტარიატი თუ მოქანავე მეშჩანი, გამყიდველი წვრილი ბურჟუაზია. გერმანიის მუშათა კლასმა ეს შეიგნო, ამიტომაც ჩვენ ვეგებებით გერმანიაში აღორძინებულ კომუნისტურ ძალას და დაარსებულ ძლიერ კომუნისტურ პარტიას. ამიტომაც არის ეს აღიარებული, როგორც ძირითადი პირობა მუშათა კლასის გამარჯვებისა.

გერმანიის შემდეგ უმალ მოსდა კრიზისი იტალიის მუშათა მოძრაობაშიც. იტალიის სოციალისტურ პარტიაში უკანასკნელ დრომდის ჩვენ რეფორმისტებიც [illegible]. კომუნისტურ ინტერნაციონალის კონგრესის მიერ გამოქვეყნებულმა მკაცრმა პირობებმა ისეთი შთაბეჭდილება მოახდინა, თითქოს დინამიტიანი ყუმბარა გასკდა. რეფორმისტების ბელადი ტურატი „მანიფესტით" გამოვიდა ამ პირობების წინააღმდეგ, მაგრამ თვით ცხოვრებამ ხაზგასმით დაამტკიცა კომინტერნის გადაწყვეტილების სრული სისწორე და აუცილებლობა. მოხსენებულმა ამბებმა ნათლად დაგვანახვეს რეფორმისტების საქმიანობა. ბურჟუაზიასთან კლასიური ბრძოლის დროს, როდესაც ბობოქრობდა რევოლიუციონური ტალღები, რეფორმისტული ელემენტები მოქმედებდნენ არა მარტო, როგორც „კომპრომისტები", („პოლიტიკური მერყეობელები"—ასე უწოდებენ [illegible] მუშები „რევოლიუციის ადგილის მქრობელებს"), არამედ როგორც აშკარა მოღალატენი, რომლებიც ყოველ წუთს გადამწყვეტ ბრძოლის დროს მზათ არიან შეუთანხმდნენ მტერს და გაყიდონ მუშათა კლასის ინტერესები.

ისეთმა „ბელადებმა", როგორიც არიან დარაგონა, ტურატი, პრამპოლინი და სხვები, სამუდამოთ ამოისვარეს თავი ლაფში. ამითვე შეარცხვინეს ერთად მთელი რეფორმისტული ფრთა.

ახლა საზღვარ-გარეთიდან მოსული ცნობებით ჩვენ ვტყობილობთ, რომ ცენტრალურ კომიტეტის პლენუმზე გაიმარჯვა უკიდურეს მემარცხენე ფრთამ (იქამდის სერრატიც დამარცხდა) [illegible], რომლებსაც ხელმძღვანელობდნენ ტურინის ორგანიზაციის წარმომადგენლები. ისინი დაჟინებით მოითხოვდნენ, რომ გატარებულ იქნას ცხოვრებაში კონგრესის დადგენილება—რეფორმისტების პარტიიდან აუცილებლათ განდევნის შესახებ. პარტიაში აუცილებლად მოხდება განხეთქილება. მაგრამ სწორედ ამიტომ გამოირკვევა ის, მთელი ინტელიგენტურ-წვრილ ბურჟუაზიული მეშჩანები, მთელი რეფორმისტული ფრთა, რომლებიც ფეხის ყოველ გადადგმაზე ყიდიან მუშათა ინტერესებს,—იქნებიან განდევნილნი პარტიიდან და ამით პარტიას საშუალება მიეცემა ისეთ გზას დაადგეს, როგორზედაც უნდა იდგეს ის.

პარტია კი უნდა იყვეს ბრძოლის ხელმძღვანელი, მასსიურ რევოლიუციის ბელადი და ბურჟუაზიის წინააღმდეგ აჯანყებულ პროლეტარიატის ხელმძღვანელ-სარდალი. ასეთ პირობებში აუცილებელია, რომ პარტიაში შევიდნენ ისეთი ახალი ელემენტები, რომლებიც აქამდის არ იყვნენ პარტიაში, რადგან იქ ბატონობდნენ რეფორმისტები.

იტალიის პროლეტარიატი განახლებულ პარტიის სახით ეძლევა ისეთ ბელადს, როგორიც უნდა ყავდეს მას. ანალოგიური პროცესი იწყება სხვა ქვეყნების ორგანიზაციებშიაც: ჩეხიაში, სკანდინავიაში და სხვაგან. ყოველგან კავშირდებიან კომუნისტური რაზმები. ამით მუშათა კლასი დგამს კიდევ ერთ გადადგმულ ნაბიჯს წინ, ჩვენი საერთო მიზნისაკენ—საერთაშორისო პროლეტარიატის დიქტატურისაკენ და ამით კი ახლო [illegible].

გაზ. „პრავდა" № 224.

ბიულეტენი პრესბიუროსი

რ. ს. ფ. ს. რ. წარმომადგენლობისა საქართველოში.

(რადიოთი მოსკოვიდან, ნაუენიდან, ლიონიდან და სხვ. და პირდაპირი მავთულით კავკასიიდან და ბაქოდან)

საზღვარ-გარეთ

ანტანტა და საბერძნეთი.

ლიონი, 25 ნოემბ. დეპუტატთა პალატის სხდომის ბოლოს დეპუტატმა ქორლეიგმა გამოაქვეყნა დეკლარაცია საბერძნეთში, საქმის ვითარების შესახებ. მან სთქვა, რომ საფრანგეთი დაიტოვებს თავისუფლად მოქმედების უფლებას. საფრანგეთს არ უნდა ჩაერიოს საბერძნეთის შინაური საქმეებში, მაგრამ საბერძნეთი თუ დასვამს ტახტზე მონარქს, რომელიც ასეთი მტერია ანტანტის, მაშინ მან უნდა გაუწიოს ანგარიში იმას, რომ ის ვერ ისარგებლებს ისეთი პატივისცემით ანტანტისაგან, როგორითაც ის სარგებლობდა დღემდის.

პრემიერმა ხაზი გაუსვა იმას, რომ საფრანგეთის მთავრობა იმოქმედებს ბრიტანიასთან შეთანხმებით და ის მალე ინახულებს ლოიდ ჯორჯს უკანასკნელ შედეგების მისაღებათ.

ხალხთა ლიგის საბჭოში.

ლიონი, 25 ნოემ. ხალხთა ლიგის საბჭო არჩევს სომხეთის საკითხს, განსაკუთრებით კი იმუშავებს შუამავლობის პროექტს, რომელიც შეიტანა ორშაბათს ვივიანიმ.

მოკავშირეები, საბერძნეთის დამცველები

ლიონი, 25 ნემ. „ტანი" სწერს:

„ვინაიდან ჯერ კიდევ სევრის ხელშეკრულობის რატიფიკაცია არ მომხდარა, საფრანგეთმა და ინგლისმა უნდა გაუწიონ ამ ს ანგარიში, მანამდის, სანამ ისინი თავის უფლებას მოიხსნიან საბერძნეთის დაცვისაგან. სანამდის მოკავშირეები რატიფიკაციას უზამდენ სევრის ხელშეკრულებას, რომელიც უზრუნველყოფს საბერძნეთის დამოუკიდებლობას და უკანასკნელზე მოკავშირეების გავლენას უზრუნველყოფს, მოკავშირეებმა უნდა გაიგონ ის, თუ რა მიმართულება აქვს საბერძნეთის პოლიტიკას.

მოკავშირეების კომისია აღმოსავლეთ ევროპასთან სავაჭრო კავშირის დასაჭერად.

ლიონი, 25 ნოემბ. 24 ნოემბერს სენატში მოხდა სხდომა პარლამენტის კომისიისა სავაჭრო საქმეებზე, ამ სხდომის მიზანი იყო გამორკვევა საშუალებანი აღმოსავლეთ ევროპასთან სავაჭრო კავშირის დაჭერისა. ამ სხდომას დაესწრენ შემდეგი ქვეყნის წარმომადგენლები: სერბიის, რუმინიის, პოლონეთის, იტალიის, ჩეხო-სლოვაკიის, შვეციის, დიდ ბრიტანიის, იაპონიის, კანადის, შეერთებულ შტატების, ბელგიის, ისპანიის და საფრანგეთის კომისიის სხდომა გახსნა შარლ შომემ. თავჯდომარეთ ამოარჩიეს ს[illegible] კომისიამ გამოსთქვა სურვილი რომ 45 პარტიული (ე. ი. ხაზი, რომელიც ჩრდილოეთ კავკასიაში, კერჩის სრუტეში, ყირიმში, რუმინიაში, სამხრეთ სლავიაში და ჩრდილოეთ ალბანიაში. შენ შენ. ბიუროს რედაქ.) იქნება გზა, რომლის საშუალებითაც დავიჭერთ სავაჭრო კავშირს აღმოსავლეთ ევროპასთანო.

„ისტიკბალი" გავრცელებულ ხმებს უარყოფს.

ბათუმი, 20 ნოემბ. გაზეთი „ეპოქა" იუწყება:

„ისტიკბალი" მწვავეარებით უარყოფს „ბათომის ცხოს" და თბილისელი „ილოჯოს" მიერ გავრცელებულ ხმებს, რომ ვითომც ტრაპიზონის ვილაეტის ბერძნები და სომხები ოსმალეთის მხრივ დევნას განიცდიდეს.

კუნძულ კიპრის ბერძნები საბერძნეთთან შეერთებას მოითხოვენ.

ბათომი, 30 ნოემბ. „ეპოქა" იუწყება, რომ კუნძულ კიპრის ბერძნებმა, გაიგეს რა, რომ ინგლისის მთავრობა მომავალშიც არ აპირობს კიპრის განთავისუფლებას, კიპრის სატახტო ქალაქში და აგრეთვე საბერძნეთის სხვა ქალაქებში ინგლისის მთავრობის მოქმედების წინააღმდეგ საპროტესტო მანიფესტაციები მოაწყვეს. რეზოლუციებში ინგლისელთა გადაწყვეტილების განხილვას მოითხოვენ და კიპრის დედასამშობლოსთან შეერთებას.

ოსმალეთის პანამა.

ტრაპიზონი, 10 ნოემბერი. „ბოსფორი" იუწყება, რომ სამხედრო სამინისტროში 10 ათასი ლირი გაუფლანგავთ. საქმე სასამართლოშია გადაცემული. სტამბოლის გაზეთებში აქვეყნებენ აუარებელ ბოროტ მოქმედებებს, რომლებსაც ფერიდ ფაშის დროს ჰქონდა ადგილი. „პეინიმსაბახი"-ც კი ათავსებს წერილებს ამ ამბების შესახებ. მას მოჰყავს კერძო ფაქტები: სამხედრო სამინისტროს დეპოდან ქიშ-ქინის გაპარვა; იუსტიციის სამინისტროდან ბავშვთა ყუთიდან მოიპარეს 70 ათასი ლირა და სხ.

ტევფიკ ფაშა და ხალხის გახაჭირი.

ტრაპიზონი, 7 ნოემბერი. გ. ზ. „იკბალი" სწერს: „დაეცა ფერიდ ფაშის კაბინეთი, რომელიც ინგლისის ხელში იარაღი იყო და რომელსაც მიზნათ ჰქონდა დასახული ხალხის გამანადგურებელი ხელშეკრულების სისრულეში მოყვანა. ყველა ჩვენგანმა იცის, რომ მოკავშირეთა ბატონობა შავ ღრუბლათ აწვა ჩვენს სამშობლოს. არა უბრალოთ აღუთქვა ლოიდ ჯორჯმა ოსმალეთს „სამართლიანი ზავი," როგორიც უბოძეს ბულგარეთს, ავსტრიას და გერმანიას.

ამ „სამართლიანი" ზავის განსახორციელებლათ ინგლისელებმა მოახდინეს ოსმალეთის ოკუპაცია.

ანატოლიის ერთგულმა მამულიშვილებმა გადასწყვიტეს ყოველივე ზვარაკათ დასდონ, თავი, ოღონდ მკაცრ პირობებს ებრძოლონ.

ახლა ისმება საკითხი, შესძლებს თუ არა ტევფიკ ფაშას კაბინეთი ჩვენი იდეალების განხორციელებას? შესძლებს თუ არა ტევფიკი მოკავშირეთა მადის შეზღუდვას? თუ ეს ახალი დიდი ვეზირი თავის წინაპართა პოლიტიკას განაგრძობს?

ჩვენ მოველით, რომ ტევფიკ-ფაშას ძალა-უფლების სათავეში მოვლინება რაიმე ახალს მოიტანს.

ჩვენ მოველით, რომ ტევფიკი გამონახავს საშუალებებს ხალხის იარების დასაამშუშებლად. ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ დიდი ვეზირი მხედველობაში მიიღებს იმ უფლებებს და პრივილეგიებს, რომლებიც მოიპოვეს ინგლისის და იტალიის მშრომელმა ხალხმა, და შეიგნებს, რომ მხოლოდ ის მთავრობა გაიმარჯვებს, რომელიც ისწრაფვის პროლეტარიატის მისცეს ბედნიერება".

ბაჟები სამხედრო მოგებაზე.

ბათომი, 24 ნოემ. გაზ. „ეპოქა" 13 ნოემბრიდან იუწყება, რომ ტრაპიზონის მართველობამ ცირკულიარით მიმართა ყველა კომერსანტებს ქალაქისას და მოითხოვა მათგან, რათა წარმოაყენონ ვრცელი ანგარიშები დანაშნულ დროზე ომის დროს მოგებულ დოვლათის შესახებ თანახმათ დამტკიცებულ კანონპროექტისა, ვინაიდან ამ სამხედრო მოგებაზე დადებულია პროგრესიული გადასახადი.

ბერძენ-ოსმალთა შეთანხმება.

ტრაპიზონი, 20 ნოემბერი. ბერძნების გაზეთი „ეპოქა" იტყობინება: გაზ. „სერპისტის" აზრით, ბერძენ-ოსმალთა შეთანხმება ადრე თუ გვიან უნდა მოხდეს, ვინაიდან ამას მოითხოვს ინტერესები ორივე ქვეყნის და მდგომარეობა შექმნილი სევრის ხელშეკრულებით. საბერძნეთში იმყოფება სამი მილიონი ოსმალო და არა ნაკლები ბერძნები ცხოვრობენ აგრეთვე ოსმალთა ოლქებში. გარდა ამისა ფინანსიური და კომერციული ინტერესები და ზნეობრივი გარემოებანი აიძულებს, ოსმალოს და ბერძნებს დაივიწყონ ძველი შური და შეკავშირდნენ ერთი მეორეს მეგობრულათ.

სამშვილის წინ.

რიგა, 10 ნოემბერი. „ვარშავის კურიერი" სწერს: „ვარშავაში შემშვლობაა": საქონელი ბაზრიდან ილევა, სიძვირე ღილით-დღე იზრდება, ფქვილი და კარაქი ფულიანების ხაზეთ გახდა; გასათბობი მასალა მოიძებნება მხოლოთ მდიდრებს.

გაზეთი დაასკვნის: „ეს ზამთრის დასაწყისია, რა იქნება მომავალში?

ახალი კაბინეთი

ტრაპიზონი, 7 ნოემბ. ახალი კაბინეთის შედგენის გამო „ისტიკბალი" სწერს:

„კაბინეთში პირველი ალაგი იჩენსტა და სელიმ-ფაშას უჭირავთ, როგორც სტამბოლელები ამყარებენ მათზე დიდ იმედებს სტამბოლ-ანატოლიის შეთანხმების საქმეში, ისე ანატოლიელებიც ფიქრობენ, რომ კეთილ შედეგს მოუტანს გამოცდილი ნათქვამს და იმედოვნებენ, რომ ანატოლია და სტამბოლი ერთ იდეალის ქვეშ გაერთიანდებიან, სახელდობრ: ხალხის საკეთილდღეოთ მოღვაწეობაში. ჩვენი იმედები, რომ იგი ანატოლიის საწინააღმდეგო პოლიტიკას არ აწარმოებს, არა მარტო ჩვენს მათზე ნდობას ემყარება, არამედ უტყუარ ცნობებზედაც. ახალი კაბინეთის წარმომადგენლებიც ადასტურებენ, რომ საზავო ხელშეკრულება განუხორციელებელია, რაც ჩვენს ნაციონალურ მოძრაობას სიფხიზლით უდევს.

ჩვენ გვახსოვს, რომ იზზეტ ფაშამ ერთხელ განაცხადა, რომ იგი მხოლოდ ტევფიკ ფაშის კაბინეთში შევა, რომელიც (ტევფიკი) მხოლოდ იმ შემთხვევაში მიიღებს ძალა-უფლებას, თუ საზავო ხელშეკრულებაში ცვლილება იქნება შეტანილი.

მოხდა თუ არა სტამბოლის ოკუპაცია, ანატოლია გამოეყო მას, საზავო ხელშეკრულებამ მთლად უფრო უფსკრული გათხარა მათ შორის. სანამ საზავო ხელშეკრულება არსებობს, სანამ მასში სმირნის და ფრაკიის შესახებ დადგენილება იარსებებს, გულუბრყვილობა იქნება რომელიმე შეთანხმებაზე ვიფიქროთ. ის, რასაც ჩვენ ტევფიკ ფაშასთან მოველით, არის სევრის ხელშეკრულების შეცვლა.

დაინტერესდენ

ბათომი, 24 ნოემ. ტრაპიზონის ბერძნულმა გაზეთმა „ეპოქა"-მ მოსკოვის რადიო ცნობების ბეჭდვა იწყო.

ლევინი უმცირესობაში აღმოჩნდა

პეტერბურგი, 4 ნოემ. პარტიულ ყრილობაზე შტუტგარტში პროფესიონალური კავშირების ბელადი ლევინი, რომელიც წინააღმდეგი მესამე ინტერნაციონალში შესვლის, უმცირესობაში აღმოჩნდა და იძულებული შეიქნა დარბაზი დაეტოვებია.

გერმანელი ტყვეები საფრანგეთში

ნაუენი, 25 ნოემბერი. საფრანგეთის მთავრობის წარმომადგენელმა გერმანიის სახალხო პარტიის წევრის ბარონ ლერსნერის შეკითხვაზე განაცხადა, რომ საფრანგეთში გერმანელთა 250 სამხედრო და სამოქალაქო ტყვეები იმყოფებიან. მან იმედი გამოთქვა, რომ მთავრობა მათ მალე გაანთავისუფლებსო.

გერმანულ მეცნიერების დაცემა.

ნაუენი, 25 ნოემბერი. მინისტრმა კოხმა პარლამენტში დეპუტატებისა და ტეხნიკის, ხელოვნების და მეცნიერების წარმომადგენლების თანადასწრებით გერმანიის მეცნიერების მდგომარეობის შესახებ სიტყვა წარმოსთქვა. კოხმა აღნიშნა, რომ გერმანიის მეცნიერება უფსკრულის პირასაა და მოუწოდა გერმანიის ხალხს შეეწიონ ნივთიერი დახმარება მეცნიერული ცხოვრების გასამჯობესებლათ. მთავრობამ ამ მიზნით 20 მილიონი მარკა გადადო. შემდეგმა ორატორებმა უფრო მკაფიოდ აღნიშნეს მეცნიერება - მრეწველობისა და სახელმწიფო კეთილდღეობის შორის უერთიერთი დამოკიდებულება. მათ განაცხადეს, რომ შემოწირულებათა ნაწილი მიხმარდეს თაობას დასახმარებლად გადაიდებოდეს.

მოკავშირეთა იდეები.

მოსკოვი, 25 ნოემ. ახლო მომავალში ინგლისის და საფრანგეთის პრემიერები შეუდგებიან ახლო აღმოსავლეთის კითხვის განხილვას. ეს გამოწვეულია მძლავრ აზიაში შექმნილ პირობებით. საფრანგეთის პრემიერი მოლაპარაკება ლონდონში ლოიდ ჯორჯთან და კერზონთან საბერძნეთის და საერთოდ აღმოსავლეთის კითხვებზე მოსალაპარაკებლათ. საფრანგეთს და ინგლისს არა აქვთ გაზრახვა მეფე კონსტანტინეს ათინაში დაბრუნებას შეიარაღებული წინააღმდეგობა გაუწიოს, მაგრამ ისინი აფრთხილებენ საბერძნეთის მთავრობას, რომ თუ კონსტანტინე ჩამოვა დაბრუნებული ათინაში, ეს გამოიწვევს საბერძნეთისათვის ცუდ ეკონომიურ და პოლიტიკურ შედეგებს:

საფრანგეთის დაზარალების შედეგები.

ლიონი, 26 ნოემბერი. საფრანგეთმა შეისწავლა თავის კოლონიების მოვალეობა და ყირიმიდან გადმოიყვანა 195 ათასი [illegible] ლტოლვილი. საფრანგეთის მთავრობას არა აქვს განზრახვა სამქოლო მოავლინოს სხვა, მაგრამ სურს კი სავაჭრო ხელშეკრულება დასდოს რუსეთის ვრანგელის და მოკავშირეებთან. საფრანგეთი არ წაუვა რუსეთის ხალხს პატივის შებღალვით თავისი მთავრობის მოქმედებაში. საფრანგეთი ყოველთვის უარყოფდა ბოლშევიკურ რეჟიმთან პოლიტიკის წარმოებას.

ხალხთა ლიგა და სომხეთი.

ლიონი, 26 ნოემ. ხალხთა ლიგის საბჭომ დაავალა სენ-ის არიალეს გამოიმუშავოს ყველა წინადადება მიმართვისათვის ტერტელის ხელმძღვანელობით ყველა სახელმწიფოებს შორის ამერიკას, გამოსახულ საშუალებებით, რათა შეწყვეტილ იქნას სისხლის ღვრა ქემალისტებსა და სომხებს შორის.

ალბანეთი.

ლიონი, 26 ნოემ. საფრანგეთის პრესა იუწყება, რომ ალბანეთში ახალი მთავრობის დასამხობად ხელი შეუწყვეს იტალიელებმა და [illegible]. ამ მთავრობის წინააღმდეგ უკვე აჯანყდენ ადგილობრივი ალბანელი თავადები.

ვენიზელოსი საფრანგეთში.

ლიონი, 26 ნოემბერი. ვენიზელოსი უნდა მოსულიყო ნიცაში ხუთშაბათს, საღამოს.

ლოკაუტი ბელგიაში.

ლიონი, 26 ნოემ. ბრიუსელის გაზეთი „ლე სუარ" იუწყება, რომ სახელმწიფო ქარხნების ქარხნებმა უნდა დაითხოვოს 1,200 მუშა სამუშაოს უქონლობის გამო.

გაფიცვა რატიბორში.

ლიონი, 25 ნოემბ. ბრესლავიდან იტყობინებიან, რომ რატიბორში გამოცხადდა საყოველთაო გაფიცვა. ქალაქი სიბნელეში მოიცვა. მოვიდა მოკავშირეთა ჯარები გაფიცულების ასარეველად.

საფრანგეთის პრესა საბერძნეთში საფრანგეთის პოლიტიკის შესახებ.

ლიონი, 26 ნოემბ. პარიზის გაზეთები, ერთხმად აღნიშნავენ ლოიდ ჯორჯის და ლეიგის შეხვედრის დიდ მნიშვნელობას. გაზეთები აღნიშნავენ საფრანგეთ-ინგლისის შეთანხმების საჭიროებას საბერძნეთის პოლიტიკასთან დამოკიდებულების საკითხში. ზოგი გაზეთები როგორც მაგალითად „ეხო დე პარი" მოითხოვენ სევრის ხელშეკრულების ხელახალ გადასინჯვას.

ბულგარელი ტყვეები.

ლიონი, 26 ნოემბ. საფრანგეთში ჯერ კიდევ არიან ბულგარელი ტყვეები: ბულგარეთის სამთავროს თავმჯდომარეს კავშირი პრეზიდენტის ცდილობს ამის გამო და საერთაშორისო წითელი ჯვრის საზოგადოების და ხოსენის შველის, რათა განთავისუფლებულ იქნან ტყვეები.

კოალიციური სამინისტრო საქსონიაში.

ლიონი, 26 ნოემ. საქსონიის ახალი მთავრობა შედგენილი იქნება გერმანიის სახალხო პარტიის დემოკრატებს, ცენტრისა და სოციალ დემოკრატების წარმომადგენლებისაგან. ბავარიელები და დამოუკიდებლები არ შევიდნენ სამინისტროში.

ბერლინის ქალაქის თავის გადადგომა.

ნაუენი, 26 ნოემ. ბერლინის გაზეთები იუწყებიან ქალაქის თავის ვერმუტის გადადგომას. ვერმუტი ამის მიზეზათ აღნიშნავს მის ვერმუტის დიდ შრომას და საქმიანობას. შემთხვევით ქალაქის თავის გადადგომის მიზეზათ ჯანმრთელობას და ხისუსტეს ასახელებს, მაგრამ ცხადია, რომ ის გადადგა იმიტომ, რომ ბურჟუაზიული პარტიები მას მტრულათ ეკიდებიან. ეს გამოწვეულია იმით, რომ უკანასკნელ ელექტრონის მუშათა გაფიცვების დროს ვერმუტმა ნება არ დართო შტრეიკბრეხერების შედგენაზე.

ანტანტა და საბერძნეთი.

ლიონი, 26 ნოემბ. „ტანი" სწერს, რომ იტალიის მთავრობამ დიდი სურვილი გამოსთქვა ლონდონის მოლაპარაკებაში საბერძნეთის და აღმოსავლეთის კითხვების შესახებ მონაწილეობის მიღებაზე. საფრანგეთის და ინგლისის მთავრობები სიამოვნებით ეგებებიან იტალიის ამ სურვილს. გადაწყვეტილია ჯიოლიტის მოწვევა ლონდონში.

უნგრეთის პრესა საბერძნეთის პოლიტიკის შეცვლის გამო.

ბუდაპეშტი, 26 ნოემბერი. „ზორა" სწერს: „ჩვენ არ ვიცით ამ პოლიტიკის გამოცვლას როგორი თვალით შეხედავს ინგლისი, სადაც რეალურ პოლიტიკას აწარმოებენ. მაგრამ ჩვენ ეჭვი არ შეგვაქვს იმაში, რომ ეს ამბავი საფრანგეთში დიდს მღელვარებას გამოიწვევს. საფრანგეთი ვერ შეურიგდება საბერძნეთში გერმანიის გავლენის შემოჭრა-გავრცელებას.

რითი აიხსნათ ვენიზელოსის დამარცხება? ის ოლქები, რომლებიც უპლებისციტოთ შეერთებულ იქნა საბერძნეთთან, ვენიზელოსს პროტესტს უცხადებენ. მაკედონია და სალონიკა, სადაც მცხოვრებთა დაუკითხავათ გაიყვანეს მოკავშირეთა ჯარები, ვაჭრობა-მრეწველობის მხრივ ძალზე ეცემა. პროვინციებთან ურთიერთობა და მისვლა-მოსვლა თან-და-თან წყდება. მცხოვრებლები უნუგეშო მდგომარეობაშია. საბერძნეთის მოხელეთა ყოფა-ქცევა კიდევ უფრო აღვივებს მასსების უკმაყოფილება-აღშფოთებას.

ხალხთა ლიგაში.

ლიონი, 20 ნოემბ. გაზ. „ტანი" სწერს, რომ ავსტრიის და ბულგარეთის ხალხთა ლიგაში წევრათ შეყვანა უკვე გადაწყვეტილია. ფილიანდიის, ლუქსემბურგის და ალბანეთის წევრათ მიღებას არავითარი წინააღმდეგობა არ ხვდება. დიდ ეჭვებს იწვევს ლიტვის, ესტონეთის, ლატვიის და უკრაინის წევრებათ მიღების საქმე.

ზოგი ამ სახელმწიფოებს შორის არსებობენ და აქვთ არსებობის უფლება მხოლოდ იმიტომ, რომ რუსეთი დღეს დაშლილია. ამ სახელმწიფოთა არსებობა გამოიწვევს უეჭველათ კითხვების მეტათ გართულებას. ეს კარგათ აქვს გაგებული ევროპის დელეგაციებს.

სამშვიდობო განწყობილება პოლონეთში.

ვარშავა, 23 ნოემ. პოლონეთის სეიმში საბჭოთა რუსეთთან საზავო ხელშეკრულების გამო ვიტოსმა სიტყვა წარმოსთქვა. მან განაცხადა, რომ მთავრობა აუცილებელ საჭიროებათ სთვლის რიგაში დადებულ ხელშეკრულების პირობების მკაფიოთ ასრულებას. ამ საკითხის გარშემო უმაღლეს სარდლობასა და მთავრობის შორის სრული სოლიდარობაა. პოლონეთის მთავრობა კატეგორიულად უარყოფს მის წინააღმდეგ წარმოდგენილ ბრალდებებს წინასწარ ზავის პირობების არა კეთილსინდისიერათ ასრულებაში. პოლონეთმა წლის გასაწვევთა დემობილიზაცია უკვე მოახდინა და მით შეიარაღებულთა რაოდენობა ძალზე შეამცირა.

მთავრობა დაჟინებით მოითხოვს მოლაპარაკების სწრაფათ წარმოებას.

ანტანტა გვაფრთხობს.

ლიონი, 26 ნოემბერი. სტამბოლიდან „ტანი" ატყობინებენ, რომ მოსალოდნელია ოსმალეთის ნაციონალისტებსა და რუსეთის ბოლშევიკებს შორის დიდი განხეთქილება ჩამოვარდეს. ბოლშევიკები ძალიან შეწუხებული არიან, რომ ანატოლიის სრული ბოლშევიზაცია ვერ მოახდინეს და ოსმალეთის ზოგიერთი წრეები ბოლშევიკებთან დაახლოვების წინააღმდეგი არიანო.

საბჭოთა რუსეთში

„ლენინის ოცნებები".

მოსკოვი, 15 ნოემ. რევსოვიეტის ყველა საფეხურო სამხედრო ნაწილების ხელმძღვანელობას, ამ სტ. რომკიმ გაზ. „იზვესტიაში", თანამშრომელთან საუბრის დროს სთქვა, წითელ სარდლების კურსები, დაარსდა საბჭოთა მთავრობის დაარსებისთანავე. კურსების ძირითადი საფუძვლება იყო მუშურ-გლეხურ სარდლობის კადრის მომზადება. სარდლების კურსების მოსაწყობათ და სახელმძღვანელოთ რევოლუციამ ისარგებლა ძველი სამხედრო სასწავლებლების მთავარი სამმართველოთი. წითელ სარდლების კურსების დანიშნულება ასეთი იყო: წითელ სარდლობის კადრის

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაარსება, რომელიც დღეიმდი იქნებოდა ყოველგვარ კონტრ-რევოლიუციონურ გამოსვლების წინააღმდეგ ბრძოლის.

წითელი სარდალი—ეს რევოლიუციის საუკეთესო გარანტიაა. კურსებს ორი დანიშნულება აქვს: ერთი რომ სანიმუშო ჯარის ნაწილად გახდომა და იმავე დროს სარდლის შკოლათ ყოფნა. 1918 წლის ივლისში მემარცხენე ესერების მიერ მოწყობილ აჯანყების შემდეგ დღემდე არ ყოფილა არც ერთი ბრძოლის ფრონტი, რომელშიც არ მიეღოს მონაწილეობა წითელ კურსელებს.

„ლენინის იუნკრების“, როგორც მათ უწოდებენ თეთრგვარდიელები, რისხვა იგემეს თავის თავზე დენიკინმა, კოლჩაკმა, იუდენიჩმა, ვრანგელმა და ყველა მსხვილმა თუ წვრილმა ბანდიტებმა.

როგორც სარდლების სკოლამ, ამ კურსებმა კარგი ნაყოფი მოგვცა. ამ კურსებმა გვაჩვენა ჩვენ, რომ მუშათა კლასმა მიაღწია განვითარების იმ დონემდის, როდესაც მას ყოველივე უფლება აქვს იბრძოლოს სახელმწიფოში თავის გაბატონებლად. მუშა-გლეხების სარდლები ბრწყინვალეთ იმარჯვებდენ კაპიტალისტების მიერ შედგენილ ოფიცრების ლაშქრებზე. კურსებმა თავისი ორგვარი დანიშნულება შეასრულა მეტათ მძიმე პირობებში. არის ისეთი კურსები, რომელთა ევაკუაცია ხუთჯერ-ექვსჯერ ხდებოდა, მაგრამ მუშაობა არ შეწყვეტილა.

უკანასკნელ 1920 წელს მოხდა ყველა სამხედრო სასწავლებლების გაერთიანება. მომზადების ახალ მეთოდებმა უკეთესი და ფრონტის მოთხოვნის მიხედვით შესაფერისი სარდლები მოგვცა. მოხდა უმაღლეს სამხედრო-აკადემიურ საბჭოს დაარსება, რომელიც აერთებს საველე სარდლობას და სამხედრო სასწავლებლების ხელმძღვანელ მუშაკებს.

კურსები პირველ ადგილზე იდგენ იმ დროსაც, როდესაც საბჭოთა რუსეთმა ისარგებლა დროებითი შესვენებით სამხედრო ფრონტზე და მთელი ძალები გადაიყვანა შრომის ფრონტზე. კურსებმა ამ შრომის ფრონტებზედაც პირველი ადგილი დაიკავეს. სამხედრო ფრონტებზე ჩვენი არმია იპყრობდა აგრეთვე ძველ ოფიცრობასაც. კურსებმა შესძლეს ისიც, რომ ეს ძველი ოფიცრობა გადმოიყვანეს თავის მხარეზე. ეხლა ეს ოფიცრები და კომუნისტური იაჩეიკების წარმომადგენლები - კომისრები ითვლებიან რევოლიუციონურ სამხედრო შკოლის შემქნელად. სამხედრო სპეციალისტები ასწავლიდენ კურსელებს სამხედრო საქმეს, კურსელები კი ასწავლიდენ თავიანთ მასწავლებლებს რევოლიუციის საქმეს. ხდება ურთიერთ დახმარება—თანამშრომლობა, რაც საგრძნობ დადებით შედეგებს იძლევა. სამხედრო სასწავლებლების ორგანიზაცია მეტად უბრალო და სადაა. იქედან განდევნილია ძველი კადეტთა კორპუსების წესები.

სამხედრო სასწავლებლების უფროს—ხელმძღვანელია კომუნისტი.—თეორეტიულ გამაერთიანებელი ორგანოა აკადემიური საბჭო. შემდეგ არსებობს პოლიტიკური და სამოსწავლო განყოფილებები. სამოსწავლო განყოფილებასთან არსებობს მეცნიერულ-გამომცემლობითი აპარატი. განყოფილებათა შორის აღსანიშნავია ფიზიკური განყოფილება. ძველი რუსეთის არმია ცოტა ყურადღებას აქცევდა ტანვარჯიშობას და სპორტს. ჩვენ ეს დანაკლისი ეხლა შევავსეთ. ფიზიკური განყოფილება მუშაობს სულ რამდენიმე ხანია, მაგრამ ამ დროს განმავლობაში კარგი შედეგები მოგვცა.

ერთ-ერთ შედეგთაგანია სასწავლებლების თვითმოქმედება. კურსებს აქვთ თავ-თავიანთი ჟურნალები, თავის სახელმძღვანელო წიგნები და სხვა.

პოლიტიკურ-კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობა ნაყოფიერათ სწარმოებს. სასწავლებლის საყურადღებო განყოფილებაა: სალექციო ბიურო, პარტიული შკოლა და კულტურულ-განმანათლებელი სექცია.

რუსეთი უზრუნველყოფილია ბენზინით.

მოსკოვი, 16 ნოემბ. ქალაქ გროზნოში არის სათადარიგოთ შემონახული ბენზინი, რომელიც ეყოფა მთელ რუსეთს ორი წლის განმავლობაში. ცენტრალური გუბერნიების რეზერვუარები სავსეა ბენზინით. მოსკოვი მეტ ბენზინს აღარ იღებს: ზედმეტ ბენზინს უგზავნის პეტროგრადს.

მუშათა ყრილობების შესახებ.

მოსკოვი, 25 ნოემბერი. „პრავდა“ წერილში—„მუშათა ყრილობების შესახებ“ სწერს, რომ რევოლიუციამ თავისი პოლიტიკური საფეხური გაიარა: მოსპო ბურჟუაზიის ძალაუფლება და მოაწყო სახელმწიფოებრივი ძალაუფლების ახალი სისტემა საბჭოები. ჩვენ ახალი ეკონომიური საფეხურის გავლა დავიწყეთ. ჩვენ ჯერჯერობით არაფერი გაგვიკეთებია ჩვენი მრეწველობის ტეხნიკურ განვითარების სფეროში. ამჟამათ, როდესაც ჩვენ გათავისუფლებული ენერგიით მიმდგარი ვართ აღმშენებლობითი მუშაობაზე, ჩვენთვის აუცილებელია სპეციალიზაციაზე და ტეხნიკურ განვითარებაზე ვიზრუნოთ.

ჩვენ თავი უნდა მოვუყაროთ პროფესიონალურ კავშირებში მყოფ პროლეტარულ სპეციალისტებს.

ახალი კადრები.

კავკაზი, 24 ნოემბ. წითელ სარდლების კურსებზე მოსკოვს გაემგზავრა მეორე პარტია სამხრეთ ოსეთის ლტოლვილ მოხალისეებისგან შემდგარი.

ტყვე ინგლისელების რუსეთიდან წასვლა.

მოსკოვი, 25 ნოემბ. (რადიო კრასინს ლონდონში) 20 ნოემბრის ტელეგრამის საპასუხოთ: 65 კაცი ბრიტანიის მოქალაქენი იმყოფებიან ბელოოსტროვში ფინეთის საზღვარზე, სადაც მათ ჩააბარებს ბრიტანეთის მთავრობა. კიდევ ბრიტანეთის რამოდენიმე მოქალაქენი გაგზავნილია ჩვენს შიკრიკთან ერთად რიგაში. მათ რიცხვში არის აგრეთვე სპეკულიაციისათვის დატუსაღებული ემანუილ კენენი, რომლის სამშობლოში დაბრუნებისათვის ზრუნავდა ბრიტანეთის ელჩი.

გიპს-ალიბასტრის ქარხანა.

ბაქო, 20 ნოემბერი. აზერბეიჯანის სახალხო მეურნეობის საბჭოს მიერ მიღებულ ზომებით ერთი გიპს-ალიბასტრის ქარხანაში მუშაობა დაიწყო.

საბჭოების არჩევნები.

ბაქო, 20 ნოემბერი. აზერბეიჯანის კომუნისტურ პარტიის ბაქოს კომიტეტის და მუშათა დეპუტატების საბჭოს დადგენილებით 1 დეკემბრიდგან იწყება მუშათა წითელ არმიელთა და მატროსთა დეპუტატების საბჭოთა ხელახლა არჩევნები, აგრეთვე ყოფილ ბაქოს მაზრის სოფლებში გლეხთა დეპუტატების საბჭოების არჩევნები.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება.

მოსკოვი, 25 ნოემბერი. (რადიო). ერთი წლის წინათ სახალხო კომისართა საბჭომ მახლობელ მიზნათ დაისახა მრეწველობის მხრივ განვითარებულ სახელმწიფოს ტეხნიკურ ძალთა და მატერიალური საშუალებების მოზიდვა. ეს გამოწვეულია იმ მიზნით, რომ აღადგინონ რუსეთში ნედლი მასალის მთავარი ბაზა, როგორც თავის მსოფლიო მეურნეობის აღსადგენათ, აგრეთვე მსოფლიო ომის მიერ განადგურებულ საწარმოვო ძალთა განსავითარებლათ. ევროპის ზოგიერთ ქვეყნებში ძალიან მცირეა ნედლი მასალა და ბევრია თავისუფალი კაპიტალი, განსაკუთრებით ამერიკის შეერთებულ შტატებში, სადაც ასეთი მდგომარეობა აიძულებდა უცხო კაპიტალს მიემართნა საბჭოთა რესპუბლიკის მთავრობისათვის კონკრეტიულ წინადადებით ამა თუ იმ პირობებით მიიზიდოს საზღვარ გარეთელი კაპიტალი რ. ს. ფ. ს. რ. ოლქების სიმდიდრის გამოსაყენებლათ. ამ დროებით რ. ს. ფ. ს. რ. აქვს მთელი რიგი კონკრეტიულ წინადადებისა რუსეთის ბუნებრივი სიმდიდრის კონცესიით დამუშავების შესახებ,—როგორიც არის მაგალითად ის, რომ წინადადება მიეცეს თავისუფალ სახნავ მიწებს ტრაქტორებით დასამუშავებლათ; არის აგრეთვე წინადადებები მრეწველობის ამა თუ იმ დარგის დამუშავების შესახებ.

რათა აღდგენილ და გაძლიერებულ იქნას რესპუბლიკის წარმოება და მისი მსოფლიო მეურნეობა, სახალხო კომისარიატის საბჭომ დაადგინა გამოაქვეყნოს კონცესიის შემდეგი პირობები: 1) კონცესიებს უფლება ეძლევა ნაყოფის ნაწილი მიიღოს საზღვარგარეთ გატანის უფლებით, რაც აღნიშნული იქნება ხელშეკრულებაში; 2) კონცესიებს უპირატესობა ექნება მანქანების დამზადებაში, მსხვილ „ზაკაზების“ შესრულება და სხვ. 3) იმის მიხედვით, თუ რა ხასიათის იქნება კონცესიები,—უკანასკნელთა პატრონებს გარანტია მიეცემათ უზრუნველყონ თავიანთი დაბანდებული ტეხნიკური საშვალებანი და კაპიტალი, 4) საბჭოთა მთავრობა გარანტიას იძლევა, რომ წარმოებაში დაბანდებული ქონების რეკვიზიცია, ნაციონალიზაცია და კონფისკაცია არ მოხდება; 5) კონცესიონერებს უფლება ეძლევათ დაიქირავონ მუშები და მოსამსახურეები თავიანთ წარმოებისათვის რ. ს. რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, მხოლოდ დაცულ უნდა იქნას არსებული შრომის კანონი, ან და სოციალური ხელშეკრულება უნდა დაიდვას მუშა-მოსამსახურეებთან, რომლითაც უზრუნველყოფილი იქნება მუშების საარსებო ინტერესები.

რევოლიუციის ფრონტებზე

კონტრ-რევოლიუციონური ლტოლვილები.

მოსკოვი, 28 ნოემბერი. (რადიო). კუნძულ ელისი (ნიუ-იორკთან) გაჭედილია ემიგრანტებით. სხვა ევროპიელთა მილიონები მიისწრაფიან ამერიკაში. გემთა კომპანიის წარმომადგენელმა განაცხადეს, რომ მომავალ წელს ყველა ადგილები ხომალდებზე უკვე დაკავებულია. სამ თუ ოთხი მილიონი იტალიელი აწყდებიან ამერიკას. სამი მილიონზე მეტ პოლონელთ სურთ აგრეთვე იქ გადასახლება.

საბერძნეთის ამბები.

მოსკოვი, 26 ნოემბერი. (რადიო) ათინაში მოხდა მღელვარე მანიფესტაციები. დემონსტრანტთა მასსებით ქუჩები აივსო და გაისროლეს ჰაერში რევოლვერები და თოფები. საბერძნეთის მთავრობამ გასცა ბრძანება ყველა ტუსაღთა განთავისუფლების შესახებ.

ოპერატიული რადიო-ცნობა რესპუბლიკის საველე შტაბის რევოენსოვეტისა 25 ნოემ.

მოსკოვი, 26 ნოემბერი. მოზირის რაიონში ჩვენი წითელი ჯარები მისდევენ ბულაკ-ბალახოვიჩის ცხენოსანთა ნაშთებს და მის ფეხოსანთა გაფანტულ ნაწილებს იპყრობს.

ოვრუჩის ჩრდილო-დასავლეთით მტრის დევნა გრძელდება. წამოვასხით 440 ტყვე და მივიღეთ 22 გამოქცეული.

რესპუბლიკის რევოენსოვეტის საველე შტაბის ვოენკომის მაგიერ კლიმი.

კორეის მეამბოხენი

ვერხნეუდინსკი, 5 ნოემ. იუწყებიან, რომ კორეის რევოლიუციონერების ნაწილი, დაახლოვებით ათასი კაცი, კოხონდოს მთავარსარდლობით მდინარე იალუს გასწვრივ მოქმედობენ. კოხონდო რეგულიარულ არმიას აწყობს, რისთვისაც საინანდრის რაიონში სამხედრო კონტრიბუციას ჰკრებს. მეორე ბელადს, ლიხანტსიოს თავის განკარგულებაში ყავს დაახლოვებით 50 კაცი და იმავე ადგილებში იმყოფება. იუწყებიან, რომ ორივე ბელადმა სიმაგრეები ააგეს.

კორეის რაზმებს, რომლებიც ცინდაოში მოქმედობენ, კარგი სამხედრო ორგანიზაცია აქვთ. მათ შორის კორეიელ ოფიცერთა რიცხვი ბევრია, რომლებმაც სპეციალურ სამხედრო სკოლაში მიიღეს მომზადება. ეს სკოლა, რომელიც ცინდაოში იყო, იაპონელთა ჯარების შემოსვლისას დახურეს. ამ სკოლიდან 500 კორეიელი ოფიცრები გამოვიდა: ამ ჟამათ სოფლებში კორეის ახალგაზრდობას წვრთნიან. ანტიიაპონურ მოძრაობაში უახლოეს მონაწილეობას ღებულობენ კორეიელი ქალებიც.

საბჭოთა აზერბეიჯანში

ოსმალეთი და ინგლისი.

ბაქო, 22 ნოემბერი. ოსმალეთის უმაღლეს ნაციონალურ კრების დიპლომატიურმა წარმომადგენელმა აზერბაიჯანში, მემდუხ შევქეთ-ბეიმ განაცხადა, რომ სტამბოლის კაბინეტის ცვლილება გამოწვეულია ანტანტის ინტრიგის გამო, რომელიც ცდილობს შეიტანოს განხეთქილება ოსმალეთის ხალხთა შორის, რომლებიც იბრძვიან სამშობლოს განსათავისუფლებლად. სტამბოლის ახალი მთავრობა—სათამაშო ბურთია ინგლისის ხელში. ინგლისთან ზავი ნიშნავს ოსმალეთის ხალხის დაჩაგვრას და დამონებას. ოსმალეთის ხალხმა ეს იცის და კიდეც არ უნდა ზავი ინგლისთან.

„სტამბოლში“ ოსმალეთის მთავრობა კი არ არის—არამედ ინგლისის დამქაშებია.

ბოსფორში დგას ინგლისის 5 დრედნოუტი, რას წარმოადგენს ამ დროს სტამბოლის მთავრობა? ანგორისა და სტამბოლის მთავრობის შორის ზავი წარმოუდგენელია.

ანგორის მთავრობის მთავარი ამოცანაა განთავისუფლდეს ანტანტის ეკონომიურ და პოლიტიკურ ბრჭყალებისაგან, ინგლისი რომ წავიდეს დათმობაზე, მაინც არ გვაქვს ჩვენ არავითარი გარანტია, რომ ის შეასრულებს თავის დანაპირებს. ზავის შეკვრა სტამბოლის მთავრობასთან და ინგლისთან, ნიშნავს ჩვენს დამონებას და დაბეჩავებას.

აზერბაიჯანში

ბაქო, 24 ოქტ. ლენქორანში საბჭოთა მთავრობის ორგანიზაციის საქმე კარგად მიდის. მუშაობას აწარმოებს რევოლიუციონურ კომიტეტის განყოფილება. სახალხო მეურნეობის საბჭომ გახსნა სხვა და სხვა სახელოსნოები. ადგილობრივათ აგიტაციის გასაწევათ გაემგზავრებიან ლენქორანის რევოლიუციონური კომიტეტის პასუხისმგებელი მუშაკები.

კომუნისტურ ახალგაზრდობის კავშირის კონფერენცია.

ბაქო, 22 ნოემ. 20 ნოემბერს ბაქოში მოხდა საქალაქო კომუნისტურ ახალგაზრდობის კავშირის კონფერენცია. კონფერენცია ბერლინის კონგრესის წლის თავის აღსანიშნავათ მოხდა.

დღიური.

მოზირის რაიონში წითლები განაგრძობენ ბალახოვიჩის ბანდების დევნას. ტყვეთ წაიყვანეს 440 კაცი.

ათინაში დემონსტრაციები მოხდა. დემონსტრანტები ხროლილობდენ ჰაერში თოფებს და რევოლვერებს. მთავრობამ გასცა ბრძანება გაანთავისუფლონ ყველა პატიმრები.

საფრანგეთის მთავრობა ვრანგელის დამარცხების შემდეგ მორბილდა. ის მომხრეა ახლა საბჭოთა რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულებების აღდგენისა.

რატიბორში გამოცხადებულია საყოველთაო გაფიცვა. მთელი ქალაქი წყვდიადშია გახვეული. გაზეთები არ გამოდის.

გერმანიაში დგება ახალი სამინისტრო, რომელშიაც არ შევლენ არც დამოუკიდებლები და არც პან-გერმანისტები.

საქართველოში

— **განა ამიტომ გადადვეს?** რკინის გზელთა ცენტრალურმა მართველობამ, გაუწია რა ანგარიში შექმნილ მდგომარეობას და აქტიურ მოხელეთა ჯარში გაწვევას, დაადგინა: რკინის გზის მოსამსახურეთა და სახელოსნოებში მომუშავეთა დელეგატების მესამე ყრილობა დროებით გადასდოს.

— **ცვლილებები მთავრობაში.** გაზეთი „მიწა“ იტყობინება: მთავრობის შემადგენლობის ცვლილებათა განცხადებას დამფუძნებელ კრების მორიგ სხდომაზე მოელიან.

დანამდვილებით გამორკვეულია, რომ მიდის ნ. ხომერიკი, გ. ერაძე და რ. არსენიძე, რომელთა წასვლის შესახებ ბევრი ლაპარაკი იყო, რჩებიან.

ცალკე სამინისტროდ გამოყოფილია განათლების სამინისტრო, მის მეთაურად ასახელებენ ეხლანდელ სამხედრო მინისტრს გ. ლორთქიფანიძეს.

სამხედრო მინისტრად კი ასახელებენ ნ. რამიშვილის ამხანაგს ექიმ პ. პერტენაძეს ან ზენიპ ჩხოტუაშვილს.

— **ნავთი.** ბაქოდან თბილისში გამოვიდა პირველი სამარშრუტო მატარებელი ნავთით.

— საგარეო საქმეთა სამინისტრომ გენერალ ყარალაშვილისაგან ერევნიდან ა. წ. 22 ნოემბერს მიიღო დეპეშა, სადაც აღნიშნულია სომხეთში პირველი მოთხოვნილების საგნებზე არსებული ფასები. ამ დეპეშის თანახმად მარილი ღირს 2000 მან., შაქარი—7000 მანეთი გირვანქა; პური—900 მან. გ., ხორცი—1400 მ. გ., კვერცხი—300 მ. ცალი, ჩაი—28000 მან. გ., შეშა—7000 მ. ფუთი, ბრინჯი—2200 მ. გირ., კომბოსტო—300 მან. გირ., ხახვი—600 მ. გ., კარტოფილი—900 მან. გირ., კარაქი—7000 მ. გ., ნავთი—5000 მან. გირ., დეპეშა—25 მანეთი სიტყვა.

— ბრიტანეთის მთავარ კომისარმა აცნობა საგარეო საქმეთა მინისტრს, რომ ბრიტანეთის კონსულის დროებით მოვალეობის აღმასრულებლად თბილისში დანიშნულია გ. ფ. ვოლტინი.

— ვასილი იოსების-ძე არეშიძე და ნინა დავითის ასული გაბუნია იცნობებიან, რომ კვირას, 28 ნოემბერს, 12 საათზე, გარდაცვალების წლის თავზე იქნება გადახდილი პანაშვიდი კუკიის სასაფლაოზე, ოლღა დავითის ასულის გაბუნია-არეშიძისა.

მუშათა ცხოვრება ჩვენში

ტრამვაის მოსამსახურეთა შორის.

12 ნოემბერს ტრამვაის დეპოში დირექტორმა გამოაკრა იმ პირთა სია (რიცხვით 67 კაცი), რომელნიც უნდა დაეთხოვნათ სამსახურიდან შტატის შემცირების გამო. ამ მუშებს აცნობებდენ, რომ ისინი 13 ნოემბრიდან არ იქნებიან სამსახურში და ჩააბარონ სადაც ადგილია ყოველგვარი იარაღები და ხელსაწყოები.

ამ სიის წაკითხვის დროს ნათელი იყო, რომ სამსახურიდან დაითხოვეს, არა შრომის უნარ დაკარგული მუშები, არამედ პარტიული ამხანაგები, და ეს გაწმენდა დირექციის სურვილი კი არ არის, არამედ მენშევიკების პარტიის მიერ მოწყობილი. ასე რომ სიაში მოხვდენ ყველა ისინი, ვინც მოითხოვდა თავის ეკონომიურ მდგომარეობის გაუმჯობესებას.

გასაკვირი არ არის როდესაც კაპიტალისტი ან მექარხნე გაიღებს ასეთის მუშას ხელს, როდესაც მას სურს: მაგრამ რა დავუძახოთ იმ ფაქტს, როდესაც პარტია რომელიც თავის თავს უწოდებს სოც.-დემ. მუშათა პარტიას, შუა ზამთარში ისვრის მშიერ მწყურვალ მუშებს ქუჩაში, მხოლოდ იმისათვის რომ მათ არ სურთ ატარონ ჯიბით სოც. დემ. პარტიის მოწმობა.

ტრამვაელი.

ქარაქის და ყველის ქარხნის მუშები.

ისეთ უბედურ და აუტანელ პირობებში არა მგონია მოიპოებოდენ სადმე მუშები, როგორშიაც იმყოფებიან ალექსანდროვკისა და დემერბულახის კარაქისა და ყველის ქარხნის მუშები.

მათთვის არ არსებობს არც განსაზღვრული სამუშაო დრო და არც კვირაუქმე, მუშაობა განუწყვეტლივ 24 საათი სწარმოებს. მათი ხელფასი 3000—4000 მანეთს არ აღემატება, იმ დროს, როდესაც აქ ფუთი ხორბალი სამი ათასი მანეთი ფასობს და ამასაც ვერ შოულობენ.

ჟურნალ-გაზეთები და სხვა კულტურული დაწესებულება, მათთვის ხომ უცხო ხილია, ამით რა თქმა უნდა სარგებლობენ ქარხნის მესაკუთრენი და უზომო ექსპლოატაციაში აღშობენ საბრალო მუშებს.

დროა აქაურმა მუშებმა შეიგნოს, რომ ძალა თვითონ მათში და მათ შეკავშირებაშია.

გ. ციმბარელი.

მთავარი სახელოსნოები.

დღეს ჩვენს წინაშე სდგება ამოცანა, რომლის გამოყვანებზე თავს ვიმტვრევთ დღიური მუშები. უნდა ვსთქვათ ჯერ ერთი—რა მოიპოვება მუშამ? მე მგონია

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რვა საათის სამუშაო დღე, და ამ 8 საათის სამუშაო დღისათვის იბრძოდა, ვიკითხოთ: არის გატარებული ეს თუ არა ცხოვრებაში? მუშა იბრძოდა და ახლაც უხდება ბრძოლა ნაჭრობითი მუშაობის წინააღმდეგ. ამის წინააღმდეგ მუშამ სისხლი დაღვარა: მან მოსპო ეს ქიშპობა მუშისა მუშაზე, რომელსაც იწვევდა ნაჭრობითი მუშაობა. ნაჭრობით მუშაობა უპირდაპირებდა ძმას-ძმას, ამხანაგს-ამხანაგს და იყო დიდი სიძულვილი ჩხუბი, გინება, ლანძღვა და სხვა ასეთები. და სწორედ ამიტომ მოსპეს ეს ნაჭრობითი მუშაობა. აქ სხვა მიზეზებიც ბევრი იყო, რომლის მოხსენება ზედმეტად მიგვაჩნია. ახლა კიდევ აღდგება ის ძველი, რომელიც უკვე დაივიწყა ხალხმა.

დღეს უნდათ ნაჭრობით მუშაობის შემოღება, მაშინ, როდესაც არაა მასალა, არაა იარაღი, არაა ნედლი, ნახშირი, მაზუთი, და არის მხოლოდ მშიერი კუჭი.

განა დღეს ამ პირობებში შეიძლება ნაჭრობით მუშაობის შემოღება? ვინ მოიგონა ეს მუშის ისევ ის მძიმე უღელი, რომელსაც რამდენიმე წლიწადია ვებრძოდით ჩვენ? განა ეს შეეფერება დემოკრატიზმს? განა ეს უნდა განახლებულიყო აქ?

და ისიც ასეთი გაჭირვებულ დროში? სადაა სიმართლე?

თუმცა სიმართლე თავის თავს არ დაიმალავს, მაგრამ როდის? ყოველ დღე არის კრებები, სადაც იკრიბებიან მთელი სექციის წევრები; მსჯელობენ, მაგრამ ამ ნაჭრობით მუშაობას მაინც დაჟინებით ჰყავთ თავზე ეს ლა დარჩა; გამოკეთდება მუშის საქმე თუ არა? ან და როდის? ვინაა ამის მთქმელი, როდის მოეღება ბოლო მუშათა მჩაგვრელებს?

ნ. ც—ლი.

საზღვარ-გარეთ მუშათა მოძრაობა

ისპანიის სოციალისტი გ. რ[illegible] „ლიბერტე“ ის 17 ოქტომბრის ნომერში ათავსებს მიმოხილვას უკანასკნელ გაფიცვებისას პირინეის ნახევარ კუნძულზე.

ელექტროტეხნიკების გაფიცვამ სარაგოსაში მიაღწია უმწვერვალეს წერტილს, მან გადააჭარბა ყველა დანარჩენ გაფიცვებს იმ გაფიცრებულ ბრძოლას, რომელსაც აწარმოებდენ გაფიცულების წინააღმდეგ მწარმოებლები, ინტელიგენცია და სარაგოსის სამკურნალო ფაკულტეტის სტუდენტებიც, რომლებმაც დაადგინეს: „თუ რომ რომელიმე მკურნალს სოციალური ფუნქციების აღსრულების დროს თავს დაესხმება რომელიმე გაფიცული მუშა, მაშინ მკურნალი უარს აცხადებს გაუწიოს დახმარება, როგორც სინდიკატების წევრებს, ისე სახლში, ამბულატორიაში და საავადმყოფოებში და სხ. და სხვა“.

მთელ ისპანიაში შეჩერებულია კონსტიტუციონურ პარტიების მოქმედება, ცენზურა საშინლად მძვინვარებს, სარაგოსის ანარქისტების ორგანომ „ელ კომუნისტამ“ შეწყვიტა თავისი არსებობა.

ბარსელონაში დაიწყო რეპრესიები; სამსახურიდან დაითხოვეს სამშენებლო მუშების 20 პროც., პროფესიონალურ კავშირების დელეგატები და საწევრო გადასახადების მომკრებები.

ლისაბონში პოლიცია დაეცა რევოლიუციონურ-სოციალისტების გაზეთის „ელ ბატაილის“ სტამბას და დაარბია მთელი სტამბა. ამის საპასუხოთ მთელ პორტუგალიაში გამოაცხადეს 24 საათით გაფიცვა.

პროფესიონალურ კავშირების საერთაშორისო საბჭო.

თუ რომ წინასწარ კონკრეტიულათ და ორგანიზაციულად არ იქნება შეკავშირებულ-შეერთებული ყოველივე ის პატიოსანი, ნამდვილი ბოლშევიკური მხარე მსოფლიო პროფესიონალურ მოძრაობაში — ამისათ შეუძლებელია პროფესიონალურ კავშირების ნამდვილ ახალ საერთაშორისო ცენტრის შექმნა, რომელიც „[illegible] ყოველივე გამცემლობის გულისათვის“ მუშათა მოძრაობაში.

ამისათვის დაუყოვნებლივ კავშირის გზით მთელი ქვეყნის რევოლიუციონურ-პროფესიონალურ კავშირებს შორის შეადგინეს ძირითადი მუშაობა [illegible] პროფ. კავშირების ინტერნაციონალისა.

საბჭომ შესძლო გარდა ევროპისა და ამერიკისა დაკავშირებოდა ინდოეთის პროფ. კავშირებს და სამრეწველო ნაწილს სამხრეთ ჩინეთისას.

ამ წლის ბოლოს იქნება მოწვეული პირველი ყრილობა ინდოეთის პროფ. კავშირებისა. არის იმედები ვიფიქროთ, რომ ეს პროფესიონალური გაერთიანება შეწყვეტს კავშირს ამსტერდამის ძველ წესთან და დადგება რევოლიუციონურ ბრძოლის ნიადაგზე „გაყვლეფილ“ და „დამონებულ“ კოლონიების განთავისუფლებისათვის. ზიზღი „თეთრ ჯენტლმენებისადმი“, პროგრესიულ—ნაციონალურ მოძრაობის მეთაურების მხრივ და კლასიური სოლიდარობა ინდოეთის კომუნისტების მესამე ინტერნაციონალისადმი, უკიდურეს—მხეცურ ექსპლოატაციის ნიადაგზე და ძალმომრეობა მუშათა მასსებისა, არის მოსკოვის ინტერნაციონალის გამარჯვების თავდები.

სამხრეთ ჩინეთის რევოლიუციონური მუშები მოვიდენ რუსეთის მუშებთან პროფესიონალურ ერთმანეთობის საქმეზე.

ამსტერდამის „წყალობის შემთანხმებლობისაგან“, არაფერი არა აქვთ მათ მოსალოდნელი. სამხრეთ ჩინეთის მუშები, თავის ემისარების შემწეობით ციმბირში, ცდილობენ შეიგნონ „სიმართლე“ რევოლიუციონურ კლასთა ბრძოლისა და შეისწავლონ მშრომელ მასსების განმათავისუფლებელი პრინციპი, ბურჟუაზიის და პროგრესისტ-დემოკრატების დამარცხებლად.

მიმდინარე მუშაობის წესრიგში, პირველ საერთაშორისო პროფესიონალურ კავშირების ინტერნაციონალის მოწვევის მოსამზადებლად, ყველა დიდ ქალაქებში და სამრეწველო ცენტრებში ეწყობა [illegible] — საპროპაგანდო ბიურო. ეს ბიუროები ამომრჩევლობის პრინციპზე კი არაა აგებული, სხვა და სხვა კავშირების წარმომადგენლებისაგან შემდგარი; ბიურო წმინდა რევოლიუციონური ორგანიზაციაა. მას აწევს ვალად მოამზადოს მუშათა მასსები პროფესიონალური კავშირებს წითელ ინტერნაციონალის პლატფორმის და პრინციპების შესაფერისად.

პროპაგანდის ბიუროს მთავარ მოვალეობას შეადგენს ახსნა მუშების მასსებისათვის, რათა იმათ ბურჟუაზიასთან თანამშრომლობიდგან გადავიდნენ ბურჟუაზიის წინააღმდეგ შეტევაზე.

ბიურო ვალდებულია რევოლიუციონურ ორგანიზაციებთან ერთად მოიწვიოს ნაციონალური სახელმწიფოებრივ მასშტაბში, კონფერენცია რევოლიუციონურ საბჭოებისა პირველ საერთაშორისო კონფერენციაზე დელეგატების ასარჩევად, რომელიც დანიშნულია მოსკოვში.

ზემოაღნიშნული კონფერენციები ვალდებულია გამოყონ ორგანო, ორგანიზაციულ ბრძოლის გასაგრძელებლად ყვითელ გამცემლებთან და ბურჟუაზიასთან.

თავის მუშაობაში ზემოაღნიშნული ორგანოები ვალდებულნი არიან იარონ „პირდაპირ მოქმედების“ გზაზე, უნდა გააძევონ „პირდაპირ მოქმედების საბჭოსაგან“ სოციალ-გამყიდველები და დაიკავონ მათი ადგილები. არავისთვის არ არის საიდუმლოება, რომ ლონდონის „მოქმედების საბჭო“-ს დაარსებაზე მუშათა მასსების რევოლიუციონურ განწყობილებას იმდენი გავლენა არ ქონია, რამდენიც—კავშირს ლოიდ ჯორჯსა და სოციალ გამცემლების შორის, უკანასკნელების ჩერჩილთან ბრძოლის დროს. უნდა გაწყდეს ყოველგვარი კავშირი ამსტერდამის სოციალ-გამცემლების გარყვნილებასთან.

მთელი ქვეყნის პროლეტარები განთავისუფლდებიან გამცემელთა [illegible] და რეაქციონურ დამარცხებისაგან, მხოლოდ მოსკოვის წითელ ინტერნაციონალის შემწეობით.

სასოფლო-სამეურნეო მუშების პირველი საერთაშორისო ყრილობა.

17, 18 და 19 აგვისტოს ამსტერდამში შესდგა პირველი საერთაშორისო ყრილობა სოფლის მუშებისა. პრეზიდიუმში აირჩიეს: ემტრა, ალტობელი, შმიდტი და სმიტი. ყრილობის განწყობილება წმინდა სოციალისტური იყო. დიდი კამათი გამოიწვია ორმა საკითხმა: ომის წინააღმდეგ პროტესტმა და მიწების სოციალიზაციამ. ყრილობამ დაწყებისას მიიღო ერთხმად ომის საწინააღმდეგო პროტესტი და შემდეგ კი ირჩიოდა კითხვა სოფლის მუშების საერთაშორისო კავშირის შექმნაზე და მის წესდებაზე.

დაადგინეს, რომ აღმასრულებელი კომიტეტი დროებით იქნება ამსტერდამში და აღმასკომის მდივნათ აირჩიეს ემსტრა.

ყრილობამ აღმასრულებელ კომიტეტის წევრებათ აირჩია: ალტობელი (იტალია), სმიტი (ინგლისი), შმიდტი (გერმანია) და ლევინსენი (დანია). ყრილობამ დაადგინა შემოიღონ სოფლებშიაც 8 საათის სამუშაო დღე. შრომის დაცვის საკითხზე (უმუშევრობა, ბავშვების და ქალების შრომის დაცვა, დახმარება და დაზღვევა ავადმყოფობის გამო, უბედური შემთხვევები, შრომის უნარ მოკლებულნი და მოხუცებულობა) დადგენილ იქნა, რომ სოფლის მუშებმა უნდა მიაღწიონ ყოველივე იმას, რასაც მიაღწიეს ქალაქების მუშებმა. აღმასკომს დაევალა მოკრიბოს ცნობები სხვა და სხვა ქვეყნების შესახებ და გასწიონ პროპაგანდა იმისათვის, რომ ჩაუნერგონ მხნეობა ჩამორჩენილ ორგანიზაციებს და შრომის დაცვის საერთო კანონმდებლობის მისაღწევათ. ყრილობამ გამოთქვა იმედი, რომ ინტერნაციონალი შეძლებს წინააღუდგეს ომისადმი მისწრაფებას და არ შეჩერდება საყოველთაო გაფიცვის გამოცხადებაზე სასოფლო-სამეურნეო მუშებიც, თუ ამის მდგომარეობა მოითხოვს.

პარტიული ცხოვრება

მეოთხე რაიონის მეათე იაჩეიკის კრება

20 ნოემბერს ა. წ. შესდგა მეოთხე რაიონის მეათე იაჩეიკის კრება.

დღის წესრიგი იყო შემდეგი:

1) მიმდინარე მომენტი,
2) მოხსენება თ. კ.
3) ორგანიზაციული საკითხი,
4) რაიონულ საბჭოს მოხსენება.

1. მეათე იაჩეიკამ მოისმინა რა მოხსენება ამხ. ლ. მიმდინარე მომენტზე, მოხსენება სცნო ფრიად დამაკმაყოფილებლად.

2) იაჩეიკამ მოისმინა-რა თბილისის კომიტეტის მოხსენება ს. თ. კომ. პარ. შესახებ, იაჩეიკა იწონებს მას და სცნობს მისაღებად და სახელმძღვანელოდ.

3) იაჩეიკამ იქონია-რა მსჯელობა ორგანიზაციულ საკითხის შესახებ, ამხანაგებმა გამოსთქვეს დიდი სურვილი და აუცილებლად ცხოვრებაში გატარება მესამე ინტერნაციონალის მეII-ე კონგრესის დადგენილებისა, და დაადგინეს რომ აუცილებლად მიიღონ მონაწილეობა მუშათა ორგანიზაციებში, აგრეთვე იაჩეიკამ დაადგინა წევრების სავალდებულოდ, რომ თუ რომელიმე წევრი, დაიგვიანებს ხუთმეტ წუთზე მეტს, პირველად მიეცემა წინადადება, მეორეჯერ კი აღნიშნული იქნება მათი გვარი და სახელი იაჩეიკის ოქმში, ხოლო მესამე შემთხვევაში კი იგი სამუდამოდ იქნება განდევნილი იაჩეიკიდან, თუ დაგვიანების ან მოცდენის საპატიო მიზეზებს არ წამოაყენებს. ამასთანავე იაჩეიკამ დაადგინა მიღებულ იქნეს ამხ. მ. იაჩეიკის წევრად, მხოლოდ ეძლევა წინადადება, რომ იგი ემორჩილებოდეს პარტიულ დისციპლინას.

4) იაჩეიკამ, მოისმინა რა მოხსენება ამხ. თ. რაიონულ საბჭოს მუშაობის შესახებ ერთხმად მიიღეს რაიონულ საბჭოს დადგენილებები. როგორც მაგალითად რაიონისთვის დროშის შეძენა და აგრეთვე თვიურ შემოსავლიდან ორი პროცენტის შემოწირვა წითელ ჯარის სასარგებლოთ, რომლითაც არსებობის საშუალება მიეცემათ ჩვენს დატუსაღებულ ამხანაგების ოჯახებს.

პროვინციის ცხოვრება

საქართველოს ქალაქებში.

ქალაქ ხაშურში არის ორი მთავარი ქუჩა, პირველი იწყება სადგურიდან და მიდის ბორჯომის გზისაკენ, რომელსაც უწოდებდენ მთავარს, და მეორე იწყება იგივე სადგურიდან და ჩადის სოფ. ჰალაში, სადაც შეგხვდებათ გადასასვლელი ფონის წყალი ციხის ქვემოდან. ხუთი წელიწადია ამ წყალზე ხიდის გაკეთებას შეუდგა აქაური ქალაქის თვითმართველობა, მაგრამ დღესაც მიჩუმებულია.

ამოდენა ხნის განმავლობაში ყოველ ორი თვეს კრეფავდნენ ფულს ისედაც მშიერ გლეხებ-მოსამსახურებიდან.

მაგრამ რა გამოვიდა? ის გამოვიდა, რომ ეს ფულები ხადილებში შეჭამეს აქაურმა მართველებმა და ხიდი დამპალ გარბილათ დარჩა, და ათჯერ ოცჯერ ჩავარდა იქ გამვლელ-გამომვლელი მუშა, ესენი იყვნენ ჩვენი დამცველები, რომლებიც პირველ ნომერზედ გვეშვერდენ ხელსა და ახლა კი ცარცვა-გლეჯის მოტყუების მეტს არაფერს აკეთებენ და მუშებიდან წაგლეჯილ ფულზე ცხოვრობენ.

ნიკო.

ქ. ლანჩხუთი.

წელს მოსავალი კარგი იყო. მაგრამ კოკისპირული წვიმების გამო განადგურდა მოსავლის ალები.

რადგანაც კარგი ამინდების იმედი აღარ იყო და მასთან სიმინდიც აუცილებლათ ფალპებოდა, გლეხები იძულებული იყვნენ ემუშავათ პირდაპირ ჯოჯოხეთურ პირობებში, წვიმაში და წელამდი წყალში ან ტალახში. მიუხედავათ ყოველივე ამისა მოსავალი ჯერაც არ აულიათ, ბევრი სიმინდები დალპა ან დაიკარგა. ვისაც კარგი ხარ-კამეჩი ჰყავდა, იმათ კიდევ მოასწრეს რამდენიმეს ალება, მაგრამ გამოუსვლელ მდგომარეობაში იყვნენ ისინი, რომელთაც ხარები ან კამეჩები არ ჰყავდათ. ისინი მუხლამდი ტალახში იდგნენ გოდრით ზურგზე და ისე სტეხდენ სიმინდს და მიქონდათ თავის ადგილს, ერთ დროს რიონმა გადმოიარა, წყლები გადიდდა და ნაპირებზე გადმოხეთქა.

ბევრმა ჩალა ვერ აიღო და რახდენ საქონლისათვის ვერ მოიმზადა. ამიტომ საქონელს, თუ დიდი ზამთარი დადგა, სიმშილისაგან ამოწყვეტა მოელის.

წვიმებმა ხელი შეუწყეს გზების გაფუჭებას. თითქმის ყველა გზები საშინელ. სანახაობას წარმოადგენს.

ხალხში სამართლიანათ ისმის უკმაყოფილების ხმები. ადგილობრივი მთავრობა ყურადღებას არ აქცევს გზებს, შეიძლება რეზოლიუციები გამოაქვს, მაგრამ ეს საქმეს არ შველის.

ხპარტაკი.

წერილი ციხიდან

ხუთი თვე სრულდება მას შემდეგ, რაც „დემოკრატიულ“ ციხეში ვზივარ და არავითარი დადებითი პასუხი ჩემს საქმეზე ჯერაც არ მიმიღია.

ქ. ფოთის ციხეში შემთხვევით მოვიდა სამხედრო გამომძიებელი, რომელსაც გავეცანი ჩემი საქმე, თუ რისთვის ვიყავი დაჭერილი, რაზედაც, მან ასეთი პასუხი მომცა:

„Вас будут судить как коммуниста“, შემდეგ გამოირკვა, რომ ჩემზე კვლევა ძიება მას არ მიუღია, ფაქტიურათ-კი მასზე ვირიცხები.

ამის შემდეგ ბევრმა ხანმა განვლო და არავითარი „სუდი“ ჩემზე არ ყოფილა ექვსი დღის შიმშილობის შემდეგ ჩემი ამხანაგებიდან ლ. ბახუშვილი, გ. მიმინოშვილი და გ. პანტურაია გადაასახლეს, სიმი გაანთავისუფლეს. მხოლოდ ჩემი საქმე მიივიწყეს. მე როგორც სჩანს ბრალს მდებენ გაზეთ „კომუნისტში“ მთავრობის საწინააღმდეგო წერილის მოთავსებისათვის, რაზედაც ბ-ნ სამხედრო მინისტრს ცნობები მისვლია და საწინააღმდეგო წერილიც ქონებია დაჭერილი. მე მოვითხოვ: რადგანაც ჩემი საქმის გარჩევა ხუთი თვის განმავლობაში შეუძლებელი შეიქმა, გამოაქვეყნონ პრესაში ის წერილი, რომელიც მათ აქვთ დაჭერილი.

ვალერიან ქურიძე.

ქუთაისის ციხე 1920 წ.

ფონდი

მიღებულია გაზ. „ახ. კომუნისტის“ ფონდის გაძლიერებლათ ავაქა დოლაშვილისაგან 500 მან.

სულ დღიდან ფონდის დაარსებისა—67,55 მან.

ჩვენი ფოსტა

ყარაჩოღელს: არ გამოგვადგა, გამოგზავნეთ სხვა.

დამსწრეს: არ დაიბეჭდება. გამოგზავნეთ კორესპოდენციები ადგილობრივ მუშათა ცხოვრებიდან.

დაჩაგრულ მუშას: არ დაიბეჭდება. გამოგზავნეთ სხვა შინაარსის.

დრ. რედაქტორი: ლ. სუხიშვილი

განცხადებანი.

გამომცემლობა

„წითელი ვარსკვლავი“

გამოსულია.

1. ვინ არიან კომუნისტები (ბოლშევიკები). ფ. 3 მ.
2. ნ. ლენინი და გ. ზინოვიევი. ინტერნაციონალი მომაკვდავი და ინტერნაციონალი ამომავალი. ფ. 5 მ.
3. მ. კასპიელი. ვინ სტყუის? ფ. 10 მ.
4. ნ. ლენინი. ეკონომიკა და პოლიტიკა პროლეტარიატის დიქტატურის ხანაში. ფ. 5 მ.
5. ნ. ლენინი და გ. ზინოვიევი. ომი და სოციალიზმის კრიზისი. ფ. 20 მ.
6. მ. კასპიელი. ინტერნაციონალი და ომის საკითხი. ფ. 15 მ.
7. პროგრამა რუს. კომ. პარტიისა.
8. ბუხარინი. პროლეტ. დიქტატურა რუსეთში და მსოფლიო რევოლიუცია.
9. ნ. გექტორი. რით აიხსნება რუსეთში სოციალისტ. რევოლიუციის ადვილად გამარჯვება.
10. კ. მარქსი და ფ. ენგელსი. კომუნ. ცენტ. კომიტეტის მიმართვა კავშირისადმი 1850 წ.

იბეჭდება:

11. ბუხარინი და პრეობრაჟენსკი. კომუნიზმის ანბანი.
12. ზინოვიევი. პარტია და პროფესიონალური კავშირები.
13. მინინი. რელიგია და კომუნიზმი.
14. პეტროვიჩი. პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!
15. კ. მარქსი. სამოქალაქო ომი საფრანგეთში 1870—71 წ.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიურო მოთავსებულია პასკევიჩის ქ. № 3, მეორე სართული, ტელ. 8—91.

ცენტრ. კომ. ბიურო ღიაა დილის 11—1 საათამდე და საღამოს 6—7 საათამდე.

ს. კ. პ. თბილისის საგუბერნიო კომიტეტის ბიურო მოთავსებულია პასკევიჩის ქუჩ. № 3, მეორე სართული. ტელ. 8—91.

ბიურო ღიაა დილის 9—2 საათამდე.

ს. კ. პ. თბილისის კომიტეტის ბიურო მოთავსებულია რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ).

ბიურო ღიაა დილის 10—12 საათ. და საღამოს 5—7 საათამდე.

ს. კ. პ. თბ. პირველი რაიონის ბიურო მოთავსებულია ჩერქეზოვის ქუჩ., № 185.

ბიურო ღიაა საღ. 5—7 ნახ. საათამდე.

ს. კ. პ. თბილისის მეორე რაიონის ბიურო მოთავსებულია რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ), სადაც სწარმოებს ახალი წევრების ჩაწერა და ძველი წევრების რეგისტრაცია.

ბიურო ღიაა დილის 10—1 საათამდე და საღამოს 4—7 საათამდე.

ს. კ. პ. თბ. მეორე რაიონის ბიურო მოთავსებულია რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ).

ბიურო ღიაა დილის 10—12 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

ს. კ. პ. თბ. მესამე რაიონის ბიურო მოთავსებულია რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე, სადაც სწარმოებს ახალი და ძველი წევრების რეგისტრაცია.

ბიურო ღიაა დილის 10—1 ნახ. საათამდე და საღამოს 6—7 ნახ. საათ.

სტამბა „[illegible]“ [illegible] ქ. № 3.